

ČASOPIS PŘIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXII.

ČÍSLO 6

JÚN 2024

Plní dôvery

Zasadala farská rada - Piaristi oslavovali - Ocenení skauti - Turíčna vigília
Naši kostolníci - Dôvera v Pána - Letný režim sv. omši - Kňazské jubileá

Turice, mládežnícka sv. omša vo farskom kostole - 18. mája 2024

Sme stále plní dôvery

„Sme stále plní dôvery,“ hovorí apoštol Pavol v Liste Korint'anom. Aj napriek skúškam a nepriaznivým situáciám. Tie prežívame v poslednom čase spolu s ostatnými ľuďmi na Slovensku.

Politický boj slovami sa zmenil na boj so zbraňami - hoci vieme, že aj slovo vie zasiahnuť a zraniť či inak pošliapať ľudskú dôstojnosť. Preto sa obzeráme okolo seba a hľadáme záchytný bod, nejakú istotu, ktorá upokojí naše zneistené vnútro.

Čo bude teraz? Ako môžem žiť v pokoji, keď sa dejú okolo mňa takéto veci? Ale proroctvo zaznieva a dotýka sa našich strachov: *Ja sám vezmem halúzku a zasadím ju. Vyženie konáre, prinesie ovocie a stane sa nádherným stromom. Pod ním bude bývať vtáctvo, všetko, čo má krídla, bude hniezdiť v tóni jeho konárov.* (porov. Ez 17,22-23) Áno, máme sa kam ukryť aj v páľave týchto dní. V páľave, ktorá spaľuje naše vnútro nepokojom. Je tu niekto, kto sa neustále stará. Prináša upokojenie a istotu našej budúcnosti. Ak sa budeme na Pána obracať s našimi prosbami o mier a pokoj, on nám ho dá. Je to pokoj odlišný od pokoja, ktorý nám ponúka tento svet. Je to pokoj nadprirodzený, pokoj Boží.

Spomínam si na posledný úvodník, ktorý som písal v októbri minulého roka. Bol pomenovaný slovami *Máme nádej*. Hovoril som v ňom o tom, ako mám rád letné dni a ako ťažko sa lúčim so slnečnými dňami babieho leta. Vyjadroval som nádej, podporenú Pánovým uistením, že slnko znovu zasvieti a leto sa vráti.

Moja dôvera ma nesklamala. Prijemné dlhé teplé večery nám pripomínajú, že leto je už tu. Preto môžeme oslavovať Pána za jeho diela stvorenia, lebo, Pane, tvoj je deň, tvoja je aj noc, ty si utvoril nebeské svetlá i slnko, ty si zemi ustanovil hranice; že je leto a zima, to si ty zariadil (porov. Ž 74 16-17).

A to je tá istota, na ktorú sa môžeme

spoliehať. Že znova príde leto, že znova príde slnko so svetlom do našich duší. Že zaženie každú tmú a nedôveru, že vyženie každý súd a klamstvo o nás. Lebo človek nebol stvorený ako zlý, ale ako dobrý. Preto môžem žiť ako človek plný dôvery, pretože verím, že napokon dobrota zvíťazí v našich srdciach.

P. Juraj Ďurnek, SchP

Bartolomejčatá opäť na sústreďení

V posledný aprílový víkend sa udialo niečo, čo sa nestalo už 5 rokov. Náš farský zbor Bartolomejčatá, ktorý minulý rok oslávil 30 rokov svojej existencie, sa vybral na sústreďenie. Členovia zboru strávili víkend v Chrenovci nielen preto, aby spestrili svoj repertoár, ale aj aby sa navzájom lepšie spoznali, upevnili priateľstvá a utvorili tak krásne spoločenstvo.

Tento spoločný čas sa začal v piatok po obede, keď účastníci prišli zo škôl alebo z práce. Piatkový večer patril hrám a vzájomnému zoznamovaniu sa.

V sobotu sme sa zobudili do chladnejšieho, no krásneho dňa, a rozhýbali sme sa vonku pri rozcvičke. Nezabudli sme, samozrejme, ani na rannú modlitbu. Väčšinu soboty sme venovali intenzívnemu nacvičovaniu nových i starších pesničiek - a treba povedať, že vďaka vytrvalosti i chuti do spevu sme za krátky čas toho stihli naozaj veľa!

Pred obedom nechýbala spoločná sv. omša v kaplnke a pred večerou zas bol vyhradený čas na hry vonku, kde sme sa navzájom povzbudzovali pri zaujímavej prekážkovej dráhe. Večer sme sa dobre zabavili pri plnení súťažných úloh. Napokon sme si vychutnali oblohu plnú hviezd počas „nočnej hry“.

V nedeľu sme si po raňajkách ešte zopakovali, čo sme nacvičili v predchádzajúci deň. Následne sme sa pripravili na sv. omšu. Tu nás povzbudila kázeň pátra saletína, ktorý nám názorne (s pomocou mladej sadenice viniča a rôznych záhradníckych nástrojov)

ukázal, čo sa stane, ak sa necháme odstrihnúť od viniča - Ježiša, a ako sa potom taká odstrihnutá a zoschnutá ratolesť sama mimo spoločenstva môže ľahko zlomiť. No keď zostaneme napojení na Ježiša, môžeme priniesť veľa krásneho ovocia. Nemohla chýbať spoločná fotografia. Po obede sme sa vlakom vrátili na stanicu v Prievidzi, kde nás už čakali naši najbližší.

Nič z tohto by sa neuskutočnilo bez našich skvelých animátorov (ktorí sa odhodlali celý víkend zorganizovať, obetovali svoj čas a pripravili nám vynikajúci program), bez vedúcej Zuzky či našich kuchárov (i pomocníkov v kuchyni). V neposlednom rade patrí veľká vďaka nášmu pánovi farárovi za jeho podporu a vzácnu prítomnosť v našom spoločenstve počas tohto víkendu. Vďaka aj každému členovi zboru a ich rodičom. A najväčšia vďaka patrí Tebe, Pane, že si tým viničom, ktorý nás spája, z ktorého môžeme čerpať silu a prinášať lahodné ovocie!

Text: Mária Šimurková
Foto: Veronika Ševčíková

Zasvätili sme svet Božiemu milosrdenstvu

Dňa 4. mája 2024 sa konala 17. rozhlasová púť do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove. Pútnici sa stretli v Poľsku so spišským diecéznym biskupom Mons. Františkom Trstenským. Hlavnou témou púte do Krakova sa stala Ježišova cesta do Emauz v Roku modlitby, v príprave na Jubileum 2025.

Päťdesiatku pútnikov neodradil od úmyslu zúčastniť sa 17. Rozhlasovej púte rádia LUMEN ani skorý odchod z Prievidze o štvrtrej hodine ráno. Od farského kostola sa vydali na cestu farníci z farností Prievidza-mesto a Prievidza-Zapotôčky. Cestou sme doplnili svoje počty farníkmi z farností Nedožery-Brezany, Nitrianske Pravno, Martin, Žilina a Kláštor pod Znievom.

Pred pol deviatou sme zaparkovali v Krakove - Lagiewnikoch. Každý si vytvoril osobný program. Mnohí pútnici sa zúčastnili púte do Sanktuária Božieho milosrdenstva opakovane, ale stále mali čo objavovať nielen v jeho zákutiach, ale aj v zákutiach Sanktuária Jána Pavla II. Veľkého (s relikviou krvi Jána Pavla II.), a tiež v kaplnke s milostivým obrazom Božieho milosrdenstva, kde sa nachádza aj relikvia sr. Faustíny. Pred hlavným programom púte, ale i po ňom, tu nachádzali stovky, ba tisíce veriacich priestor na osobné stíšenie, modlitbu a prosby na rôzne úmysly. Moderátori púte informovali prítomných, že odhadovaný počet účastníkov tohtoročnej púte sa priblížil k 13-tisícim veriacich z celého Slovenska, no mnohým sa zdalo, že prevažovali východniari. Rehoľné sestry z Kongregácie Matky Božieho Milosrdenstva informovali pútnikov o svojom zámere vystavať na Slovensku kláštor

a duchovno-formačné centrum Oáza sv. Faustíny a poprosili veriacich o podporu tohto diela (viac: www.milosrdenstvo.sk). Púť sme začali modlitbou svätého ruženca. Nasledovala svätá omša s otcom biskupom Trstenským. Ten v homílii vyzdvihol potrebu orientovať sa v živote a najmä čase životných skúšok na Sväté písmo, ktoré nám poskytuje odpovede na naše otázky a trápenia. Rovnako ako Pán Ježiš, ktorý bol na púšti pokúšaný diablom a odpovedal na pokúšenia diabla odpoveďami z Písma, aj my máme smerovať k tomuto nevyčerpatelnému zdroju odpovedí. Ako emauzských učeníkov, ktorí putovali a sprevádzal ich Ježiš, chce Ježiš aj nás sprevádzať v našich životoch. Otec biskup tiež vyzval prítomných, aby naplnili Rok modlitby, ktorý predchádza jubileu 2025, každodenným čítaním Svätého písma.

Po bohatom programe púte nasledovala záverečná bodka v podobe Modlitby Korunky Božieho milosrdenstva, ktorá bola zakončená Aktom zasvätenia sveta Božiemu milosrdenstvu, požehnaním a veľkým podakovaním vo forme potlesku. Pútnici sa lúčili slovami, že sa stretnú znova o rok v Krakove.

Martina L.

Akt zasvätenia sveta Božiemu milosrdenstvu

Bože, milosrdný Otče, ktorý si zjavil svoju lásku vo svojom synovi Ježišovi Kristovi, a vylial si ju na nás v Duchu Svätom Tešiteľovi, zverujeme ti dnes osud sveta i každého človeka. Skloň sa k nám hriešnym, vylieč našu slabosť, premôž zlo, dovoľ, aby všetci obyvatelia zeme zakúsili tvoje milostrdenstvo, aby v Tebe, trojjediný Bože, vždy nachádzali prameň nádeje. Večný otče, pre bolestné umučenia a zmŕtvychvstanie tvojho Syna, maj milosrdenstvo s nami i celým svetom.

Zo zasadnutia farskej rady

Členovia farskej rady sa zišli na fare v pondelok 6. mája. Spolu s pánom farárom Jozefom Repkom sa zaoberali prípravou najbližších akcií i riešením aktuálnych problémov farnosti.

Farská púť, ktorá bola pôvodne plánovaná na jún, sa presúva na jeseň. Pôjde sa pravdepodobne do Levoče. Púť do Ríma pri príležitosti Veľkého jubilea v roku 2025 sa kvôli finančnej náročnosti a predpokladanému nízkemu záujmu priamo z našej farnosti nebude organizovať, bude však možné pripojiť sa k celonárodnej púti.

Božie Telo, Mariánska púť a sv. Bartolomej
Procesia pri príležitosti Božieho Tela bola naplánovaná v nezmenenej podobe - so začiatkom po sv. omši vo farskom kostole o 16:30 a zakončením pred sv. omšou v piaristickom kostole o 18:30.

Podobnú štruktúru ako každý rok bude mať aj program Mariánskej púte. Púť sa bude konať na Mariánskom vršku počas víkendov 17. a 18. augusta. Oproti minulým rokom bude obohatená o stánky s občerstvením počas sobotného koncertu a o stánky s medovníkmi a lízankami pri hradbách cintorína. Meno hlavného celebranta nedeľnej sv. omše ešte nie je známe, hlavným hudobným hosťom však bude speváčka Sima Magušinová. Očakáva sa tu preto väčšia účasť. Počas koncertu sa bude vyberať aj dobrovoľné vstupné, aby sa tým pokryla aspoň časť finančných nákladov potrebných na jeho zorganizovanie.

Sviatok patróna farnosti, sv. Bartolomeja,

vychádza tento rok na sobotu 24. augusta. Veriaci si ho budú môcť uctiť večer na slávnostnej sv. omši. Po nej bude nasledovať agapé na fare.

Iné plánované aktivity

Na piatok 7. júna bola naplánovaná Noc kostolov. Program vo farskom kostole pozostával z prednášok z histórie kostola a z koncertu Základných umeleckých škôl v meste. Začal sa po večernej sv. omši.

Pravdepodobne v júli prebehne oprava elektrických rozvodov vo farskom kostole, kvôli čomu bude dva týždne zatvorený. Sv. omše budú z neho presunuté do piaristického kostola. (Upresnenie zverejníme vo farských oznamoch a v júlovom čísle Bartolomeja).

Počas leta bude režim sv. omši obmedzený. V rámci všedného dňa budú slúžené len ranné sv. omše u piaristov a večerné vo farskom kostole. V nedeľu bude zrušená sv. omša o 7:00 v kostole u piaristov a o 10:30 vo farskom kostole.

Na záver stretnutia hľadali členovia farskej rady riešenie problémov týkajúcich sa nájomníkov tržnice a tiež budovy na Hviezdoslavovej ulici (praskliny na stenách).

Text a foto: Petra Humajová

Piaristická rodina oslavovala

Dňa 8. mája 2024 počas sv. omše v piaristickom kostole, slávanej zo sviatku Preblahoslavenej Panny Márie, Matky Zbožných škôl, vstúpili do Piaristickej fraternity na Slovensku ôsmi noví členovia, dvaja zložili doživotné sľuby a ostatní (členovia patriaci do miestnych fraternít v Prievidzi a v Nitre) si sľuby obnovili na jeden rok.

Hlavným celebrantom sv. omše bol páter provinciál Stanislav Bujdák, SchP. Kázeň mal páter Juraj Ďurnek, SchP. Upriamil v nej pozornosť na aktuálnu dôležitú vec - navzájom sa počúvať. Citoval pritom nielen Svätého Otca Františka, ktorý zdôrazňuje potrebu žiť synodalitu, ale aj sv. Jozefa Kalazanského, ktorý síce inými slovami, ale rovnako vyzýval k vzájomnému počúvaniu: „Nech každý pracuje podľa svojich schopností z lásky ku Kristovi. Kalazanský vyzýval spolupracovníkov, aby sa počúvali a hľadali, kam ich Duch Svätý vedie, a dbal o to, aby sa vypočul názor všetkých, lebo Duch Svätý často prehovorí cez toho, kto najmenej hovorí.“

Po kázni nasledovali sľuby, pričom členov s doživotnými sľubmi privítali gestom podania ruky a objatia pátri piaristi i ostatní členovia fraternity s doživotnými sľubmi. Po sv. omši nasledoval spoločný obed členov fraternity, ich rodinných príslušníkov a priateľov. Počas neformálnych rozhovorov panovala medzi všetkými zúčastnenými rodinná atmosféra, ako to vyjadřila i jedna z nových členiek fraternity, Silvia, počas prípravných stretnutí: „Oficiálne som piarista.“ Rovnaké slová použil páter generál Josep Maria Balcells v roku 1988: „Vitajte v zbožných školách vy všetci, ktorí v srdci cítite, že ste piaristi.“ Silvia pokračuje: „Byť členom fraternity je pre mňa veľká radosť, požehnanie, ale zároveň obrovský záväzok. Bolo pre mňa veľmi silné, zložiť sľub pred priateľmi a rodinou, pred pátrami piaristami. Uvedomujem si, že som členom veľkého diela a túžim ho naplniť.“

Mladému dielu Piaristickej fraternity na Slovensku (vznik tretieho rádu na Slovensku sa datuje od roku 2016) prajeme, aby

sa naplnili slová z knihy proroka Izaiáša: „Hľa, ja robím čosi nové, teraz to klíči, nebadáte?“ (Iz 43, 19)

Text: Anežka Kútiková
Foto: Peter Melicherčík

Deti v Kamerune trpia vojnou a chudobou

Kamerun je republika v strednej Afrike. Hlavné mesto je Yaoundé. Väčšina obyvateľov hovorí po francúzsky, na severe krajiny je menšina, ktorá hovorí po anglicky. Obyvateľstvo Kamerunu tvorí množstvo kmeňov, z ktorých žiadny netvorí viac ako 20 % populácie. Z náboženstiev je asi z 50 % zastúpené kresťanstvo, nasleduje animizmus (26 %) a islam (20 %).

Kamerun bol kedysi nemeckou kolóniou. Po prvej svetovej vojne Kamerun spravovalo Francúzsko a Anglicko a v roku 1961 sa obe územia opäť zjednotili do nezávislej Kamerunskej republiky. V krajine sa ale zachovalo rozdelenie na tradičné anglofónne a frankofónne regióny a nespokojnosť, ktorá vyplýva z rozdielov medzi nimi, v posledných rokoch narastá.

Nepokoje v Kamerune

Dva anglické regióny sú zapletené do občianskej vojny so zvyškom krajiny od roku 2016. Anglicky hovoriaca menšina žiadala, aby na súdoch nepracovali francúzsky hovoriaci právnici. Podobne v školstve aby vyučovali anglicky hovoriaci učitelia. Problém prerástol najskôr do požiadavky vytvorenia federácie dvoch štátov a napokon až do požiadavky o odtrhnutie sa od francúzsky hovoriacej časti Kamerunu. Došlo k stretu medzi vládnymi jednotkami a anglofónnymi separatistickými militantmi, ktorí sa snažili o odtrhnutie svojho samozvaného štátu Ambazónia od zvyšku Kamerunu.

Kamerunská armáda snahy separatistov

násilne potlačila. Dôsledkom stretov bolo 500 mŕtvych a približne 200 000 vysídlených ľudí. Ušli do džungle alebo do spriaznených komunít v ostatných častiach Kamerunu, desiatky tisíc ľudí utieklo do susednej Nigérie. Hrôza, zabíjanie a únosy sú na dennom poriadku. Najväčšou obeťou vojny sa stalo školstvo. Dochádza k únosom študentov aj učiteľov. Množstvo detí sa po nepokojoch ocitlo na ulici.

Pomoc Pápežských misijných diel

Pápežské misijné diela na Slovensku (PMD) podporujú v Kamerune viaceré školské projekty zamerané na zmiernenie dôsledkov vojny na deti, napr. výstavbu troch tried pre deti, ktoré museli ujsť z dôvodu občianskej vojny a uchýlili sa do diecézy Nkongsamba. V miestnom Lýceu sv. Tomáša je potrebné dostávať anglické triedy pre veľké množstvo presídlených detí.

PMD tiež podporujú projekt rekonštrukcie centra pre anglicky hovoriace deti bez rodičov vo farnosti sv. Petra a Pavla v Melongu. Je potrebné prebudovať starú farskú budovu na ubytovacie centrum.

Deti potrebujú ochranu a vzdelanie, pomôcť môžeme aj my. Podporíme školstvo v Kamerune skúšané vojnou.

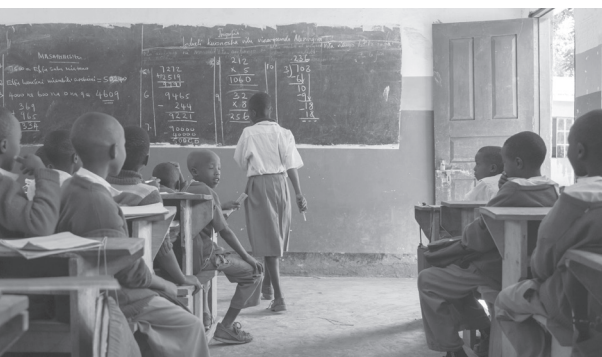
Účet PMD:

SK88 0900 0000 0051 4976 4503 (SLSP)

Variabilný symbol: 273 (do poznámky uveďte svoju adresu alebo e-mail).

Prípadne môžete v júni prispieť do misijnej pokladničky pri soche sv. Terezy.

Všetkým dobrodincom srdečne ďakujeme!

Žiaci v Kamerune trpia chudobou a vojnou. Pomôžme im.

Text: Elena Cagánová
Foto: www.misijnediela.sk

Skautom slávnostne odovzdali Cenu mesta Prievidza

Vo štvrtok 16. mája 2024 mesto Prievidza usporiadalo slávnostný večer Tváre mesta, ktorého súčasťou je už tradične odovzdanie mestských ocenení. Primátorka mesta Prievidza Katarína Macháčková odovzdala Cenu mesta Prievidza aj Slovenskému skautingu, 14. zboru Prievidza.

Udelenie Ceny mesta Prievidza bolo navrhnuté pri príležitosti 100. výročia činnosti skautingu na území mesta Prievidza za významné výsledky verejnoprospešnej činnosti v oblasti neformálneho vzdelávania detí a mládeže prostredníctvom skautskej metódy. Udelenie mestského ocenenia schválilo Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi 29. apríla 2024.

Informácie o založení prvého skautského oddielu v roku 1924 v Prievidzi, v izbičke Jána Fogeltona na prievidzskom námestí, sú dostupné v publikácii Šport a telesná výchova na Hornej Nitre, vydané v r. 1932 (Vattay a Bendík). Na jar roku 2024 sme si teda pripomenuli 100 rokov činnosti skautingu na území Prievidze. Za toto dlhé obdobie skauti formovali generácie detí a mládeže a viedli ich k ušľachtilým hodnotám cez celoživotný záväzok skautského sľubu, dodržiavanie skautského zákona, hesla skautov a denného príkazu skautov. Činnosť skautingu bola trikrát prerušená na základe rozhodnutí štátnych orgánov. Naposledy sa obnovila po Nežnej revolúcii, keď skautskú činnosť obnovovali neúnavní skautskí vedúci Tíbor Sokol a Mária Šimková v spolupráci s novou generáciou dobrovoľníkov. Aj na tomto mieste ďakujeme všetkým, vrátane našich predchodcov, ktorí nás už predišli do večnosti, za všetko dobré, čo pre rozvoj skautskej myšlienky v našom meste vykonali.

V súčasnosti má Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza registrovaných 100 členov. Snažia sa naplňať svoje poslanie pomôcť mladým ľuďom dosiahnuť ich plný fyzický, intelektuálny, sociálny a duchovný rozvoj ako jednotlivcov, ale aj zodpovedných občanov a aktívnych členov miestnych, národných a medzinárodných spoločenstiev.

Deťom a mládeži ponúka voľnočasovú činnosť v skautských klubovniach i v prírode, organizuje letné tábory, zapája sa do verejnoprospešných aktivít na území mesta a mnohé iniciuje, vo vianočnom období zastrešuje aktivitu roznášania Betlehemského svetla.

Text: Alojz Vlčko, vodca zboru

Foto: Júlia Antokhová, Kristína Kevická

Udelenie Ceny mesta Prievidza pre skautov bolo navrhnuté pri príležitosti 100. výročia ich činnosti v meste

Slávnostného večera sa zúčastnili skauti (zľava) Igor Kevický, Alojz Vlčko a Marcel Belovič.

Turična vigília upriamila pozornosť na dary Ducha Svätého

V sobotu 18. mája sa vo farskom kostole slávila turična vigília. Hlavným celebrantom bol pán kaplán Pavol Škovránek a do služieb počas nej sa zapojili viacerí birmovanci. Odznali aj čítania vo svetových jazykoch.

Slávenie vigílie sa začalo slávnostným sprievodom v prítomí, počas ktorého birmovanci prinášali pred oltár sedem sviec ako symbol siedmich darov Ducha Svätého. Celá aktivita bola sprevádzaná spevom zboru a čítaním vysvetľujúcich textov.

Nasledovali čítania v jazykoch - v nemčine, v angličtine, vo francúzštine, v španielčine a v latinčine (po štvrtom z nich zaznela slávnostná Glória a v kostole sa rozsvietilo). Evanjelium predniesol pán kaplán v gréčtine. V kázni zdôraznil, že hoci Boh od nás často žiada ťažké veci, nenecháva nás bez pomoci, len my na ňu často zabúdame a snažíme sa všetko robiť vlastnými silami. „Potrebujeme Ducha Svätého, aby sme vedeli plniť to, čo od nás žiada Pán Ježiš,“ povedal.

Do prípravy a slávania vigílie sa aktívne zapojili viacerí birmovanci pod vedením animátora Lukáša Detka. Spevom ju sprevádzal doterajší Mládežnícky zbor, ktorý si od tohto dňa zmenil meno na Škovránky. Nový názov poukazuje jednak

na zakladateľa zboru pána kaplána Pavla Škovránka, ale i na typickú vlastnosť vtáčika škovránka spievajúceho vo veľkých výškach, podľa ľudovej tradície „čo najbližšie pri Pánu Bohu“. Aj členovia tohto zboru sa svojím spevom chcú čo najviac priblížiť k Pánu Bohu a oslavovať ho prostredníctvom talentov, ktoré im do života a pre službu iným dal.

Text: Petra Humajová
Foto: Mária Melicherčíková

Opekačka plná Ducha

Dnešná gréckokatolícka rubrika bude o zážitku z 19. mája 2024. V našom východnom kalendári mal tento deň meno Nedela Päťdesiatnice alebo Zostúpenie Svätého Ducha. Je to nedela, počas ktorej Cirkev slávi dar svojho života, lebo keď je niečo bezduché, je to bez života.

Cirkev v 50. deň po Kristovom zmŕtvychvstaní a na 10. deň po Kristovom Nanebovstúpení v deň Turíc prijala Ducha - nie obyčajného, ale Svätého. Nie ducha tohto sveta, ale Ducha Nebeského kráľovstva.

Ten ozajstný prejav Svätého Ducha

Veľakrát si ako prejav Svätého Ducha predstavíme hovorenie v rôznych jazykoch, prorokovanie, vysvetľovanie... No

ak budeme lepšie načúvať slovám toho, ktorý nám Svätého Ducha posielal, Krista - „strom je poznať podľa ovocia“ (Mt 12,23)-, prideme na to, že ovocie je dôležitejšie ako samotný dar, lebo ono rozlišuje, čo je to za strom, a ono určuje, či ostávame na vlniči, alebo budeme vyhodení: „Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva,

a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia.“ (Jn 5,1-2) A tým ovocím je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť... (Gal 5,22-23)

Ved' sami si položme otázku: Prečo sa ľudia hádajú? Prečo sú vojny a rozbroje? Lebo nemajú dar jazykov? Lebo neprorokujú? Alebo preto, že nemajú lásku, zhovievavosť, miernosť? Že namiesto zdržanlivosti sú žiadostiví?

Chut' ovocia Ducha je sladká - je lákavá pre ľudí; a šťava tohto ovocia je lepkavá - spája ľudí dohromady. A Nedela Zostúpenia Svätého Ducha bola u nás, gréckokatolíkov, o takomto „zlepení sa“. Organizovali sme farskú opekačku, na ktorej bolo prítomné prorokovanie, oheň a boli tu prítomné aj dary jazykov.

Prorokovanie

Farský oznam znel: „O 13:00 sa vo farskej záhrade na fare v Nedožeroch-Brezanoch bude konať farská opekačka.“ Keď ľudia ráno išli na liturgiu o 10:30, pršalo. Liturgia sa skončila o 11:45, stále pršalo. Mnohí ľudia išli domov s myšlienkou: „A nezrušíme, nepreložíme tú opekačku na inokedy, keď prší? Bude tam blato...“ Bolo 12:45, keď dážď prestal a nebo sa rozjasnilo. Boh sa oslávil. Opekačka sa začala presne podľa plánu.

Plamene

Plamene boli síce len prirodzeného pôvodu, zo zápaliek a dreva, a nerozhoreli sa nad hlavami, ale v ohnisku, no ich prítomnosť nebolo možné poprieť. Boli veľmi dôležitou a pôsobiacou príčinou pre vynikajúce mäsité pokrmy a aj pre grilovanú zeleninu a zemiaky.

Jazyky - reč

Zišlo sa nás tam asi 30 ľudí vrátane detí - naši gréckokatolícki veriaci, naši priatelia a aj priatelia našich priateľov. Niektorí tiež z východu, lebo práve boli v Prievidzi na návšteve. A asi o 17:00, keď už sme boli všetci nasýtení jedlom, nastal čas prejavu

daru jazykov. Chytila sa gitara a harmonika a začali sa spievať piesne v rusínskom jazyku, v hutorackom-šarišskom, slovenskom, ukrajinskom, českom... Všetci sa pripojili, všetci spievali a rozumeli reči piesne.

Ovocie Ducha

To všetko, čo som popísal, boli len vonkajšie prejavy prítomnosti Ducha. To najdôležitejšie neviditeľné bolo viditeľné len podľa ovocia... Boli sme tam ako jedna rodina - spojení **láskou**, žijúci **radosť** zo vzájomnej prítomnosti a prítomného okamihu, cítiaci **pokoj** v rozhovoroch, **zhovievaví** k deťom a ich džavotu, prejavujúci **láskavosť** a **dobrotu** pri rozdeľovaní jedla aj zmrzliny, ktorú priniesol nečakaný hosť. Boli sme voňajúci nielen dymom, ale aj **vernosťou** Bohu; a aj napriek plným stolom sme si zachovali **miernosť** vo vynikajúcom jedle. Pri grilovanej slaninke sme si, hoci iba s ťažkosťami, udržali istú **zdržanlivosť**. (Úsmev.)

Ďakujem Bohu, že sa oslávil krásnym popoludním a skrze všetkých prítomných. Spolu sme vytvorili nádhernú mozaiku živej rodiny - rodiny, ktorá žije Svätým Duchom. Tento deň bol prejavom života.

Text: Jozef Durkot
Foto: Marián Šujan

Zopár farebných fotografií a videí z tejto opekačky si môžete pozrieť na stránke www.grkatpd.sk v sekcii Galéria.

„Môj Ježišu, pre teba trpiet', v utrpení teba tešiť...“

Načerpali sme radosť od Boha

Stretnutie Laického spoločenstva tešiteľov a tešiteľiek Božského Srdca Ježišovho

Bol krásny májový deň, 18. máj, a v Prievidzi sme sa v našom spoločenstve pripravovali na oslavu Božského Srdca Ježišovho. Pán farár Jozef Repko nám poskytol pastoračné centrum na fare. Tu sme sa mohli podeliť o svoje zážitky z našej činnosti v spoločenstve TBSJ. Máme radosť, že patríme do tohto spoločenstva, kde môžeme byť jeden druhému oporou.

Vyvrcholením dňa bola sv. omša, ktorú celebroidal náš tešiteľ Božského Srdca Ježišovho páter Tomáš Prajzencanc zo Zlatých Moraviec. Jeho pútavá prednáška sa dotkla nejedného srdca. Pripomenul, že život každého človeka pozná dopredu Boh, ktorý všetko vidí a vie. Porozprával nám o tom z vlastnej skúsenosti. Že aj keď človek padne do takej situácie, keď nevie, ako ďalej, keď si už aj myslí, že je doslova odpad, ak to odovzdá Bohu, on mu vynahradí každú bolesť v živote.

Radosť nám cez Svätého Ducha priniesli sestry tešiteľky z druhého rádu z Bratislavy - sestra Damiána a sestra Michaela, ktoré odovzdali pozdravy z Rajhradu, Bratislavy a z iných miest. Na stretnutí sme sa zúčastnili sestry tretieho rádu z Nitrianskeho Rudna, Bystričian, Lehoty

pod Vtáčnikom, Kanianky, Čavoja, Handlovej, z farnosti Prievidza-mesto a farnosti Prievidza-Zapotôčky. Prišli tiež čakateľky na prijatie do nášho spoločenstva a ďalší.

Božské Srdce nás objalo a povzbudilo životom hlavne pre naše rodiny a všetkých, ktorí patria do našich životov, aj ako chorí a trpiaci, ktorí sa nemohli zúčastniť tohto stretnutia. Rosa Mária Vůjtechová, zakladateľka nášho rádu, ba mala určite radosť. Vložme aj tejto našej budúcej blahoslavennej do rúk svojej prosby, ktoré Pán určite vypočuje.

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pripravili toto nádherné stretnutie. Ďakujeme, Božské Srdce, že si nás žehnalo.

Anka Gálová st., Anka Gálová ml.

Učenie pápeža Františka o modlitbe II.

Pápež už od prvých mesiacov svojho pontifikátu opisoval, že modlitba je miestom, kde sa kresťania spoznávajú ako súčasť „jednej rodiny v Bohu“ (generálna audiencia, 25. septembra 2013), pretože „prostredníctvom modlitby posilňujeme tieputá spoločenstva, ktoré nás spájajú s tým istým Otcom.

Tieto slová zrkadlia slová Katechizmu. Ten učí, že práve v liturgickej modlitbe Cirkvev spoznáva samu seba ako jedno telo, ktoré sa obracia na svojho Pána (porov. KKC 2641 - 2643) - „Kde je modlitba, tam je spoločenstvo; a kde je spoločenstvo, tam je modlitba.“

Kľúč modlitby

Vychádzajúc zo slov svätého pátra Pia z Pietrelciny, pápež vyzýva, aby sa modlitba stala našim vlastným kľúčom, ktorý môže otvoriť Božie srdce, srdce, ktoré „nie je prísne strážené“. Pápež František hovorí: „Môžete ho otvoriť spoločným kľúčom, modlitbou. Jeho srdce je totiž srdce lásky, Otcovské srdce. A to je najväčšia sila Cirkvi!“ (Príhovor k Jubileu modlitbových skupín pátra Pia, 6. februára 2016)

„S týmito slovami v srdci povzbudzujeme všetkých veriacich, aby sa vydali na cestu v ústrety darom Jubilea, objavujúc Božie milosrdenstvo, silu a lásku; aby dali konkrétnu odpoveď na pápežovo pozvanie a premenili rok 2024 na ‚veľkú symfóniu modlitby‘; aby obnovili svoju túžbu byť v Pánovej prítomnosti, počúvať ho a klaňať sa mu, čím sa modlitba stane ‚kráľovskou cestu k svätosti‘, ktorá nám umožňuje byť kontemplatívnymi aj v uprostred našich činností. (List J. E. Mons. Rino Fisichellu k Jubileu 2025, 11. februára 2022)

Katechézy o modlitbe

Nechajme sa teraz viesť niektorými poučeniami z 38 Katechéz o modlitbe, ktoré pápež František predniesol v období od mája 2020 do júna 2021:

„Modlitba je prvou silou nádeje. Vy sa modlite a nádej rastie, posúva dopredu. Povedal by som, že modlitba otvára dvere

nádeji. Nádej existuje, ale ja otváram dvere svojou modlitbou.“ (Generálna audiencia, 20. mája 2020)

„Ježišova modlitba je priestor, kde vnímame, že všetko prichádza od Boha a vracia sa k nemu. Niekedy my, ľudia, veríme, že sme pánmi všetkého, alebo naopak, strácame všetku sebaúctu - prechádzame z jednej strany na druhú. Modlitba nám pomáha nájsť správny rozmer nášho vzťahu s Bohom, naším Otcom a s celým stvorením.“ (Generálna audiencia, 4. novembra 2020)

„Prostredníctvom modlitby dochádza k novému vteleniu Slova. A my sme ‚príbytkami‘, kde sa Božie slová snažia byť prijímané a uchovávané, aby mohli navštíviť svet... Prostredníctvom modlitby Božie slovo prichádza, aby zostalo v nás a my v ňom. Slovo inšpiruje dobré úmysly a podporuje konanie; dodáva nám silu a pokoj, a aj keď je pre nás výzvou, dáva nám pokoj.“ (Generálna audiencia, 27. januára 2021)

„Všetko v Cirkvi má pôvod v modlitbe a všetko rastie vďaka modlitbe. Keď chce nepriateľ, Zlý, bojovať proti Cirkvi, robí to predovšetkým tak, že sa snaží

vyčerpať jej pramene tým, že jej bráni v modlitbe. Modlitba je to, čo otvára dvere Duchu Svätému, ktorý inšpiruje k pokroku. Zmeny v Cirkvi bez modlitby nie sú zmenami uskutočňovanými Cirkvou. Sú to zmeny vykonané skupinami.“ (Generálna audiencia, 14. apríla 2021)

„Ježiš nielenže chce, aby sme sa modlili tak, ako sa modlí on, ale nás o tom uistuje, že aj keď sú naše pokusy o modlitbu

úplne márne a neúčinné, vždy sa môžeme spoľahnúť na jeho modlitbu. Musíme si to uvedomovať: Ježiš sa modlí za mňa.“ (Generálna audiencia, 2. júna 2021)

Pripravila Martina L.
Foto: Peter Melicherčík

Zdroj: TEACH US TO PRAY, Living the Year of Prayer in Preparation for Jubilee 2025

Rosnička obnovila tradíciu návštevy Nitry

Siedma veľkonočná nedeľa, 12. máj 2024, bola dňom, keď detský spevácky zbor Rosnička z piaristického kostola v Prievidzi znovu po niekoľkoročnej odmlke obnovil dlhoročnú tradíciu výročných návštev staroslávnej Nitry a povzbudil tak svojím spevom všetkých účastníkov detskej sv. omše v piaristickom Kostole sv. Ladislava.

Okrem toho sa aj samotná Rosnička na čele s pani učiteľkou Martou Orlíkovou potešila mnohým milým stretnutiam, napríklad aj s pátrami piaristami Jankom Slniečkom (páter Ján Lichtner), ktorý slúžil sv. omšu, a Jankom Hríbom, ktorý bol ich hosťiteľom. V tomto príjemne strávenom čase (zmrzlina, návšteva mestského parku so zvieratami) im bol pomocníkom aj fráter Šimon Chrzaser. Ten od budúceho školského roka posilní piaristickú komunitu v Prievidzi. Bohu vďaka za veľmi vzácny a príjemne strávený čas!

Text a foto: Ján Hríb, SchP

Novinky z piaristickej školy

Diskusia s finančným poradcom (1)

V piatok 3. mája absolvovali triedy septima a 3.G diskusiu s finančným poradcom Dominikom Romanom z Nitry. Dlhšie avizovaná debata trvala 2 x 45 min. a študenti si na ňu pripravili otázky. Zaujímali ich dlhopisy, akcie, kryptomeny či rôzne spôsoby investovania. Z reakcií študentov vyberáme: „Toto by sa malo učiť normálne v škole.“ „Mohlo to trvať aj dlhšie.“ V budúcom školskom roku sa naši študenti

s témou finančnej gramotnosti stretnú opäť, tentokrát na seminári z matematiky.

Pred kamerou aj za kamerou (2)

Študenti 8.A si v rámci projektového vyučovania 10. mája vyskúšali prácu v televíznom štúdiu RTVS v Banskej Bystrici. Zahrali sa na televíznych hostí, moderátorov a kameramanov. Boli aj súčasťou živého vysielania rádia Regína. Po tejto zaujímavej skúsenosti si šli oddýchnuť do

prírody. Hoci trasa prehliadky Harmaneckej jaskyne mala vyše 1000 schodov hore aj dole, všetci to zvládli. Krása jaskynných priestorov a pútavý výklad im dali zabudnúť na námahu z prevýšenia. Bol to pekne a užitočne strávený čas.

Najúspešnejšia škola v okrese v poskytovaní prvej pomoci (3)

V okresnej súťaži v poskytovaní prvej pomoci, ktorá sa konala 15. mája na Gymnázium V. B. Nedožerského v Prievidzi, reprezentovali našu školu až tri družstvá mladých zdravotníkov - družstvo z 8-ročného gymnázia, zo 4-ročného gymnázia a po prvýkrát sa do súťaže zapojili aj deti z 1. stupňa ZŠ (členkami tohto družstva boli dievčatá zo 4. A). Všetky tri tímy boli mimoriadne úspešné. Gymnazisti získali dve 1. miesta a naši najmladší krásne 3. miesto. Na súťaži sa hodnotili teoretické vedomosti o Červenom kríži, o darcovstve krvi, zdravotníckej vedomosti i poznávanie liečivých rastlín. V rámci praktických disciplín absolvovali súťažiaci resuscitáciu dospelého (starší žiaci aj juniora) a ošetrovanie poranení na figurantoch. Dôležitá bola tiež tímová spolupráca.

Rozlúčková sv. omša (4)

V piatok 17. mája sme sa na rozlúčkovej sv. omši rozlúčili so štyrmi končiacimi triedami - 4.F, 4.H, 4.G a oktáva. Hlavným celebrantom sv. omše bol páter Matúš Palaj, SchP. Spolu s ním sv. omšu slúžili aj páter Peter Valachovič, SchP, a pán kaplán Pavol Škovránek.

Návšteva Múzea holokaustu v Sereďi

V stredu 22. mája navštívili žiaci 9.A a kvarty Múzeum holokaustu v Sereďi. Absolvovali prednášku na tému Úteky z táborov smrti a následne si prezreli expozíciu múzea, ktoré vzniklo v priestoroch bývalého pracovného a koncentračného tábora. Sú v ňom vystavené dobové dokumenty, fotografie a predmety súvisiace s prenasledovaním Židov na Slovensku. Vďaka tejto exkurzii žiaci nadobudli reálnejší pohľad na túto čiernu kapitolu našich dejín. Veríme, že si z nej odniesli morálne posolstvo aj pre svoj vlastný život.

Pripravila: Petra Humajová

Foto: archív školy

Teší ma, že môžem týmto spôsobom slúžiť Bohu

Absolvent piaristického gymnázia, momentálne študent Stavebnej fakulty STU v Bratislave, sa k službe kostolníka v piaristickom kostole dostal vďaka aktívnemu miništrovaniu v tomto chráme. Martin Franek už týmto spôsobom pomáha pátrom piaristom niekoľko rokov. O svoje skúsenosti sa s nami podelil v krátkom rozhovore.

▪ Kedy a ako si sa dostal k službe kostolníka u piaristov?

Pred pár rokmi po jednej večernej sv. omši u piaristov ma oslovil Peter Šimkovič, či by som sa nedal na túto službu - a ja som súhlasil.

▪ Čo táto služba zahŕňa?

Služba kostolníka vo všeobecnosti zahŕňa prípravu liturgie, starostlivosť o liturgické predmety, knihy, priestory, atď. Konkrétne špecifiká sú už potom v rôznych kostoloch rozdielne.

Sú veci, ktoré treba urobiť pred každým slávením a po ňom - odomknúť kostol, prichystať potrebné náčinie podľa toho, či sa ide sláviť sv. omša alebo svadba, či krst, a potom všetko vrátiť na pôvodné miesto v takom stave, v akom som to našiel alebo v lepšom.

Potom sú tu veci, čo sa robia tak raz-dva-krát do týždňa alebo podľa potreby. Sú to napríklad umývanie podlahy - na to tu máme milé panie, ktoré to raz za týždeň urobia a starajú sa aj o kvetinovú výzdobu -, dolievanie oleja do lúčok, orezávanie voskových sviečok, pranie, sušenie, žehlenie, skladanie a uloženie liturgických odevov a látok tam, kam patria, nákupy oleja, utierok a iných potrebných vecí.

No a napokon sú súčasťou služby kostolníka aj občasnú činnosť ako napríklad leštenie svietnikov, nasmerovávanie ľudí na WC pri rôznych akciách ako sú duchovné obnovy, prednášky, kurzy, rôzne drobné opravy, keď sa niečo zlomí, zadrhne, povolí, pokrčí, skríví... Je toho celkom dost.

▪ Aký je rozdiel medzi prípravou bežnej liturgie a nejakej slávnostnej, výnimočnej?

Ak ide o rozdiely medzi prípravou omše v bežný deň, teda fériou, a slávnostnou sv. omšou, tak na slávnostné sv. omše treba

dať na oltár viac sviečok a skontrolovať, či je v nich dost oleja, pripraviť slávnostný kalich, nejaký krajší ornát, ponastavovať záložky v misáli, vo výnátku z misála, v spoločných modlitbách veriacich a v lekciónári, no a potom zohnať ľudí na čítanie a zorganizovať miništrantov.

Ak sú v daný deň nejaké voliteľné úkony, ktoré je možné vynechať, alebo výber z viacerých možností, ideálne je dohodnúť sa s hlavným celebrantom, ako a do akej miery si praje ich vykonať, ešte pred začatím omše. Ak hrá počas sv. omše organ, treba aj od organistu v dostatočnom predstihu zistiť, ako sa on dohodol s celebrantom, aby som vedel povedať miništrantom, ktoré služby to ovplyvní, čo sa bude diať inak ako normálne.

Ak ide o rozdiely medzi prípravou sv. omše a napríklad sobáša bez sv. omše, tak tam je rozdielov omnoho viac a sú podstatnejšie. Najviditeľnejšie sú tie, že na sobáš je

potrebné nachystať stoličky a kľačadlo pre snúbencov aj so štolou a malou kropenicou, a predsedajúcemu treba dať pluviál, nie ornát. Sobáš je, samozrejme, možné a žiadúce slúžiť v rámci svätej omše.

▪ **Koľko kostolníkov pôsobí v piaristickom kostole? Akým spôsobom si delíte služby?**

Je nás šesť, pokiaľ viem - vedúci Peter Šimkovič a potom Miroslav Baláž, Adam Beňo, Lukáš Detko, Adam Debnár a ja.

Čo sa týka činností, ktoré je potrebné vykonať pri každom slávení, tie musia poznať a vykonávať všetci, keď majú službu. Čo sa týka ostatných služieb, tie rozdeľuje Peter každému podľa jeho schopností a možností. Napríklad ja dopĺňam olej, Adam Beňo robí každý týždeň rozpis služieb...

▪ **Je nejaký rozdiel robiť kostolníka trebárs na omši pátra Matúša a ostatných pátrov? Či ako kostolník nejaké rozdiely v ich požiadavkách nevnímaš?**

Tak každý páter má svoju albu... Okrem toho je väčšina vecí rovnakých, jedine pátrovi Petrovi treba dať prenosný mikrofón, lebo ho rád používa pri kázni, a krížik na oltár. Ak majú na konkrétnu omšu, sobáš či inú udalosť nejaké špeciálne požiadavky, oznámia to dopredu.

▪ **Čo ťa na tejto službe baví a naplňa? A pred čím máš, naopak, možno najväčší rešpekt, resp. to vnímaš ako náročné?**

Najviac ma naplňa duchovný rozmer tejto služby a možnosť účasti na mnohých rozličných sláveniach a akciách, ku ktorým by som sa tak často ako bežný veriaci nedostal. Teší ma, že môžem týmto spôsobom slúžiť Bohu, pomáhať pátrom a zvelaďovať tento chrám. Tiež môžem vo voľnom čase čítať a študovať liturgické knihy a lepšie si tak uvedomovať symboliku jednotlivých úkonov. Pred rannými službami je pekné zažívať východ slnka v kostole a sledovať, ako sa postupne naplňa svetlom.

Medzi menej príjemné aspekty tejto služby

patrí napríklad vyvádžanie rôznych „pochybných živlov“ z kostola - najčastejšie po večernej sv. omši; a prípadné upratanie neporiadku, čo v Mariánskej kaplnke alebo v narthexe (vstupnej časti kostola) urobia. Boli už aj prípady, keď si tu vykonali veľkú či malú potrebu...

Ďalšou smutnou vecou, ktorú veľmi nerád vidím, sú chlapi očividne donútení miništrovať, lebo sa to páči ich babičke alebo rodičom. Poznám príliš veľa ľudí, mojich vrstovníkov, spolužiakov (z vysokej školy, ale aj z Prievidze), ktorým sa cirkev a viera znepečila, lebo nielenže museli chodiť do kostola, ale ešte aj proti svojej vôli miništrovať či spievať v spevokole. Je dobré viesť deti k tomu, aby sa zapájali do života cirkvi, no treba to robiť s citom.

No a do tretice sú tu školské omše, kde príde aj 20 chalanov, ktorí v živote nikdy neminištrovali, nič nevedia a iba vyrušujú, minú všetko oblečenie, a potom nevyjde tým, ktorí by aj niečo vedeli... Za mojich čias boli kvóty traja chlapi na triedu a zaviedol by som to znova. Na poslednej školskej omši bol problém nájsť vôbec niekoho, kto by vedel zvonit' cez premenenie, čiže som aj tak robil väčšinu vecí ja s Mirom. Oblečenie po sv. omši si po sebe neupracú, lebo sa ponáhľajú do tried, a potom sa už nikdy viac neukážu. Liturgia, teda aj školská sv. omša, to nie je karneval. Miništrovať majú ísť podľa môjho názoru predovšetkým tí, ktorí sem už nejakú tú dobu chodia aspoň v nedele.

▪ **Aké vlastnosti by mal podľa teba mať ideálny kostolník?**

Dochvilnosť, trpezlivosť, cit pre detail a dobrú pamäť.

▪ **Ty takým kostolníkom si? (Úsmev.)**

Snažím sa byť.

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová

Foto: archív Martina Franeka

Martin Franek (21), absolvent gymnázia Piaristickej spojenej školy Františka Hanáka v Prievidzi, študent SvF STU v Bratislave. Jeho záľubami sú šerm, zbieranie minerálov a pokojné prechádzky.

...tri otázky pre Zuzanu Bronišovú, kostolníčku vo farskom kostole

Farský kostol navštevuje Zuzana Bronišová už roky, no kostolníčkou v ňom sa stala pomerne nedávno. Zmenilo to jej pohľad na niektoré veci? Alebo záslužnosť kostolníckej práce vníma už aj ako obyčajná farníčka?

1 Ako si sa dostala k službe kostolníčky?

Bolo to viac-menej spontánne. Už dávnejšie som sa nad touto službou zamýšľala a zároveň som sa modlila za to, aby mi Pán dal do života niečo zmysluplné, čo by som mohla robiť. Nečakane ma oslovil dlhoročný pán kostolník Pavel Šiplák, či by som to neskúsila. Porozmýšľala som o tom - a napokon som sa rozhodla do toho ísť.

2 Slúžiť si začala pomerne nedávno. Čo ti hneď išlo „ľavou zadnou“? A čo je pre teba zatiaľ stále výzvou?

Ľavou zadnou mi išlo asi len 1 % služby, hoci som už aj mala odporozorované, čo všetko kostolníci robia a tie veci ma neprekvapili. Napriek tomu je tých 99 % pre mňa stále výzvou. (Úsmev.)

Je to hlavne služba náročná na čas a tiež na takú „odolnosť“ voči kritike iných, pretože každý z nás, kostolníkov, robí veci trochu inak a nie vždy to veriaci dokážu prijať. Našťastie na veľkých slávnostiach ako napríklad 1. sv. prijímanie a podobne sme tam všetci, lebo tam je tolko činností, že to jeden človek ani nemôže stihnúť.

3 Čo ťa na tejto službe najviac naplňa?

Byť na sv. omši ako kostolníčka je, paradoxne, o dosť náročnejšie ako byť tam v úlohe bežného veriaceho. Ale verím, že svojou službou plním Božiu vôľu - a to ma naplňa.

Petra Humajová
Foto: Mária Melicherčíková

Kaplán Pavol Škovránek s kostolníkmi: Zuzana Bronišová, Pavel Šiplák, Marta Hudecová a Jana Drozdová

Služba kostolníka

V dokumente o laikoch „Christifideles laici“ sa v bode 63 píše: „Existujú charizmy, služby a úlohy laikov v spoločenstve a pre spoločenstvo, ktoré sú bohatstvom pre službu všetkým, pod múdрым vedením pastierov.“ V procese liturgickej obnovy na 2. vatikánskom koncile sa zdôraznilo, že laici majú vedomejšie spoznať úlohy, ktoré im prináležia pri liturgických zhromaždeniach a pri ich príprave.

Medzi takéto služby patrí aj služba kostolníka. Táto služba vychádza z potreby zabezpečiť materiálne potreby nevyhnutne potrebné k životu spoločenstva, ako aj posluhovanie pri oltári, čo slúži k dôstojnému a úctivému sláveniu liturgických slávností. Ide o službu, ktorú vykonáva z poverenia farára vo farnosti.

Nový upravený dokument Caeremoniale Episcoporum z r. 1984 opisuje túto službu nasledovne: „Sakrestián (kostolník) má s láskou pripravovať knihy určené na prednášanie Božieho slova a modlitby, rúcha a ostatné veci, ktoré sú potrebné pri slávení. Má takisto bdieť nad rozozvučaním sa zvonov na posvätné slávenia. Má sa starať aj o posvätné ticho a miernosť v sakristii. Nech nezanedbáva ani zariadenie, ktoré sa uchováva kvôli miestnej tradícii, ale nech ho udržiava v čo najlepšom stave. Ak sú potrebné nové veci, vyberá ich podľa noriem súčasného umenia, ale nech to nie je len kvôli novotám.“

Pri tejto službe sa tiež spomínajú aj pomocné úkony pri bohoslužbách: zapalovať sviece, posluhovať pri oltári, prisluhovať kadidlom, zastupovať miništranta, zbierať milodary „do zvončeka“. Okrem toho môže riadiť ľudí pri procesiách, má na starosti zvonenie. Tiež má dbať o čistotu kostola a starať sa o kostolné textilie (oltárne plachty, prikrývky na kalich, purifikatória, lavába a iné). Pri týchto úlohách je vhodné a prospešné, ak má kostolník ochotných a obetavých pomocníkov z radov farského spoločenstva, ktorí mu v týchto úlohách pomáhajú.

Bezpodmienečným predpokladom pre službu kostolníka je, aby sa vyznačoval pevnou vierou, dobrými mravmi a rozumnosťou.

Tiež je potrebné, aby zverené úlohy plnil svedomito, horlivo a usilovne. Keďže prichádza do styku s toľkými a takými dôležitými životnými úkonmi Cirkvi, musí prijať a vykonávať svoju službu „zvnútra“ a nesmie chápať svoje povolanie ako nejaké zamestnanie. Najdôležitejším predpokladom pre túto službu je a ostáva živá viera v Boha, keďže sa denne prostredníctvom služby pripravujúcej na liturgiu nachádza pri samom „prameni“.

Kostolník je dôležitým spojovacím článkom medzi kňazom a spoločenstvom veriacich. Preto musí vedieť spájať osvedčené staré s novým. Od kostolníka sa očakáva, že vie správne improvizovať, že si zachová prehľad, neznervózne, že má dar chápatosti a jemnosti. Ved' musí vymieňať informácie medzi kňazom, organistom, lektorom a miništrantmi. Je osobou ktorá sa stýka so spoločenstvom veriacich. Kostolník veľa prispieva k „vytvoreniu duchovnej nálady“ pre bohoslužbu, keďže spoločenstvo veriacich ho má pred očami pred začiatkom liturgie a díva sa na jeho prípravné služby.

Hoci používame na označenie služby mužský rod, nesmieme zabúdať, že túto službu vykonávajú aj ženy, a to veľmi obetavo a záslužne.

V Direktóriu z r. 1989 sa vymenovávajú tieto vlastnosti kostolníka: zmysel pre poriadok, presnosť, mlčanlivosť, priateľskosť, vytrvalosť, sebadôvera, čistosť, povedomie zodpovednosti, čestnosť a vzťah k miništrantom.

Možno sa zdá, že je to náročná úloha, ale ak ju človek vykonáva s láskou, ochotou a potrebným zápalom, Pán ho naplní potrebnými milosťami a pomáha mu rásť

v láske cez túto službu. Verím, že na priek pocitu nehodnosti, ktorý sa môže v našom srdci prejaviť, nás túžba byť bližšie pri tajomstve liturgie a prispieť k jej krásе posilní a dodá odvahy, aby sa človek ochotne dal k dispozícii, aby vykonával túto službu, nakoľko liturgická

slávnosť je posvätnou činnosťou, ktorú uskutočňuje nielen klérus, ale celé zhromaždenie a v jeho mene najmä kostolník.

Jozef Repko
(Spracované podľa Christ-Net.sk.)

Vlastnosti kostolníka

1. Zmysel pre poriadok

Kostolník musí byť osobne zvyknutý zachovávať poriadok. Aby mohol mať v sakristii poriadok, každú vec na svojom mieste, musí v nej byť zodpovedajúci nábytok a priestor. Predmety, ktoré sa používajú často, prípadne denne, majú byť na dosah, kým veci, ktoré sa používajú zriedkavejšie, možno uchovávať aj vo vzdialenejších priestoroch. No priestor za oltárom, ktorý jestvuje v niektorých kostoloch, nemá byť miestom na rozličné, ba aj nepotrebné veci.

K poriadku patrí aj to, že kostolník po každej bohoslužbe uloží jednotlivé predmety a rúcha na svoje miesto; liturgické rúcha zavesí riadne do skrine.

Je dôležité, aby si kostolník všimol v tomto aj miništrantov. Je správne, keď si miništranti sami odložia svoje rúcho, no kostolník má potom skontrolovať, či ho uložili správne a starostlivo. To je dôležité; aby potom tesne pred bohoslužbou nebolo treba konštatovať, že oblečenie miništrantov je neestetické, pokrčené a pod.

Kľúčik od svätostánku musí byť bezpečne uložený a sám svätostánok má byť dobre uzavretý, čo je už starosť správcu kostola. Oltárne sviece treba uschovávať oddelene, aby ich nebolo cítiť na iných predmetoch.

2. Presnosť

Presnosť je veľmi dôležitý predpoklad pre kostolníka. Načas začať s prípravou na bohoslužbu; vždy načas otvoriť kostol a bez-

pečne ho zamknúť“, načas zvonit' pred bohoslužbami alebo na iné určené hodiny.

3. Mlčanlivosť

Kostolník je povinný zachovávať mlčanie a absolútnu diskretnosť. Bolo by veľmi zlé, keby bol kostolník prameňom a strediskom obecných klebiet. Kostolník nemá bežať s každou klebetou za farárom, ale má mu sprostredkovať dôležité informácie (napríklad oznámenie o chorých a pod.). Vo všeobecnosti platí: Veci, o ktorých sa hovorí v sakristii, nepatria na verejnosť.

4. Priateľskosť

Kostolník svojím správaním určuje aj „tón priateľského ovzdušia“. Preto má byť pokojný, vyrovnaný, nemá nadávať a nemá znervózňovať seba ani ostatných. Má vedieť veriaciach priateľsky informovať o veciach, na ktoré sa pýtajú.

5. Vytrvalosť

Ani kostolník nebýva vo svojom povolani ušetrený mnohých sklamaní. Práve na začiatku jeho služby sa vyskytnú určité ťažkosti a sklamania. Počiatkové nadšenie mizne. Toto povolanie si často vyžaduje veľkú vytrvalosť a vnútornú pevnosť, ktoré môžu prameniť len z hlboko veriaceho povedomia.

6. Sebadôvera

Každý kostolník vo svojej službe značne závisí od iných. Okrem toho ho môže ubí-

jať to, že vykonáva iba prípravné a záverečné práce. Z toho môže vzísť pocit menejcennosti, najmä ak farár iba zriedka vypovie slovo chvály a uznania. Farár má vedieť, aká dôležitá je služba kostolníka. A kostolník zasa musí mať určitú sebadôveru a presvedčenie, že slúži Bohu a Cirkvi.

7. Čistota

Kostol a sakristia sú vizitkou kostolníka. Preto sa kostolník musí starať, aby v kostole a sakristii všetko voňalo čistotou. To platí aj pre jeho osobu. Neoholený a nedbalo oblečený kostolník je zlou vizitkou.

8. Povedomie zodpovednosti

O zverené veci sa musí kostolník starať a opatrne s nimi zaobchádzať. Zodpovednej osobe má včas hlásiť škody alebo opravy. Pre každého kostolníka musí byť

samozrejmosťou osobitný pocit zodpovednosti za starostlivosť a úschovu liturgických rúch.

9. Čestnosť

Kostolníkovi sa veľa zveruje: v chráme umelecké drahocennosti, nedelné zbierky („zvonček“), dary a iné veci. Kostolník musí byť taký čestný, že sa naňho každý môže spoľahnúť.

10. Vzťah k miništrantom

Vzťah kostolníka k miništrantom je veľmi dôležitý, veď on je pre nich v sakristii najdôležitejšou osobou. Kostolník nech je k miništrantom dobrý a spravodlivý, otvorený pre tie mnohé malé i veľké „miništrantské starosti“.

Jozef Repko

(Text spracovaný z Direktória 1989, s. 40.)

Sväté omše v Prievidzi - letný režim

Kostol	Pondelok až piatok	Sobota	Nedeľa a prikázany sviatok v deň voľna	Prikázaný sviatok v pracovný deň	Prvopiatkový týždeň Po - Pia 31.7. - 4.8.
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza - mesto www.farapd.sk	16:30	06:00 16:30	07:30 09:00 18:00	06:00 12:00 16:30	12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštor piaristov www.piaristi.sk	6:30 Pia aj 18:30	07:00 18:30	09:30 11:00	06:30 18:30	ako počas bežného týždňa
Kostol Nanebovzátia Panny Márie cintorín	Pohreby Grkat: podľa aktuálnych oznamov	Grkat: podľa aktuálnych oznamov	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	17:00 Grkat: podľa aktuálnych oznamov	
Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux Zapotôčky, www.zapotocky.sk	17:30	17:30	08:00 10:00 19:00	07:00 17:30 19:00	ako počas bežného týždňa Ut a Pia aj 7:00 So aj 8:00 Št 10:30 v DSS

Potrebujeme dôveru

Človek postavený zoči-voči povinnostiam a nebezpečenstvám života potrebuje oporu, s ktorou môže počítať. Potrebuje útočisko, kam sa môže uchýliť, aby ho neochromila úzkosť, aby vytrval napriek skúškam, aby dúfal, že dosiahne cieľ. Musí mať dôveru.

O čo sa má opierať naša dôvera? Z čoho pramení a komu máme dôverovať? Odpoveď na tieto otázky nachádzame v Božom slove.

Odchod k Pánovi

Apoštol Pavol v Druhom liste Korint'anom v 5. kapitole poukazuje na jeden z aspektov dôvery, ktorá napomáha tomu, aby človek vedel prekonať hrôzu zo smrti, ktorá neobišla ani jeho samotného. Predstavuje ju obrazom nahoty. Opisuje ju ako stav duše bez tela, ktorú premáha poznanie, že umieranie je odchod k Pánovi.

Vyjadril to slovami: „Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere, a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána.“ (2 Kor 5,6-8)

Týmto Pavol vyjadril, že spoločenstvo s Pánom bude trvať aj po smrti a všetky hrôzy smrti budú porazené. Poukazuje na skutočnosť, že aj napriek neistej a skrytej situácii so smrťou máme mať srdce plné dôvery: „Vždy budeme s Pánom. Poďtešajte sa navzájom týmito slovami.“ (1 Sol 4,17n)

Nový príbytok

Apoštol Pavol nám pripomína, že napriek pomínutelnosti tohto pozemského života nezostaneme bez domova, pretože Ježiš nám odišiel pripraviť nový príbytok. Idem vám pripraviť miesto, „aby ste boli tam, kde som ja“ (porov. Jn 14,2). Pavol vyjadruje, že o tom príbytku neustále premýšľa a nemôže sa ho dočkať.

Práve zvesť o prebývaní u Pána vnáša do smútku z pomínutelnosti veľmi reálnu

nádej do nášho života. Pramení vo vtelení a smrti Ježiša Krista. Vzkriesenie je zárukou, že sa vyplnia jeho prísluby. Eucharistia je zase preddavkom našej budúcej slávy. Ved' preto aj Pavol chválil Abraháma, ktorý „s nádejou uveril proti nádeji“ (Rim 4,18).

V tejto perspektíve nás apoštol nabáda, aby sme hľadeli na pozemský život ako na stav postupného dozrievania. Preto aj charakterizuje naše očakávania ako očakávania vyhnanca a náš postoj ako postoj toho, ktorý ide po ceste a túžobne hľadá k cieľu: byť blízko Pána.

Kresťanská nádej

Máme byť plní nádeje. Nie pasívne čakať na lepší osud, ale uvedomiť si, že to lepšie, ba najlepšie sme už dostali: sme kresťania, znovuzrodené Božie deti, ktoré majú celý život pred sebou. Je to nový život v Kristovi, ktorý nás čaká po pravici Otca. Ako to vyjadril sv. Ignác Antiochijský, našou nádejou je Ježiš Kristus sám. Kresťanská nádej nie je poslušné znášanie utrpenia a pracovanie pre iných bez reptania, lebo až po smrti bude lepšie a za odmenu prideme do neba. Byť plní dôvery znamená prežívať ako veriaci kresťan oživujúcu nádej v slobode a mať guráž utvárať svoj život v súlade s Božou vôľou zjavenou v evanjeliách. Je potrebné, aby sme nezabúdali na to, že tento pozemský život je už účasťou na večnom živote, ale ešte nie v plnosti.

Týmto úkonom dôverujúcej lásky Ježiš zvíťazil nad všetkými mocnosťami zla a pritiahol všetkých ľudí k sebe. Dôvera v neho nás posilňuje, aby sme sa stávali jeho vernými svedkami i v hodinách krízy - opiera sa totiž o Božiu vernosť.

Vytrvalá vernosť

Keď prví učeníci vydávali svedectvo s istotou, bolo to preto, lebo ich dôvera dostala milosť modlitbou veriacich. Opiera sa o poznanie, že vďaka Kristovej krvi majú prístup k trónu milosti; že vedia, komu uverili; že ich nič neodlúči od Kristovej lásky a to im dáva hrdosť a stálosť v skúškach života. Dospeli k vedomiu, že všetko im je na osoh. Preto vytrvalá vernosť je dôkazom lásky a láska dáva dôvere jej plnosť.

Skúsenosť apoštola Pavla, ktorú opisuje v Druhom liste Korint'anom, nám naznačuje, že kým podobne ako apoštol dospejeme k poznaniu tejto veľkej perspektívy budúcnosti, že budeme „bývať u Pána“, má nás posilniť vedomie toho, že túžime milovať Boha vo všetkom. Iba takéto rastúce zjednotenie sa s Kristom nám prináša presvedčenie, že ani smrť nemôže spojenie s Kristom zničiť a že práve smrťou sa kresťan približuje k plnej,

bezprostrednej prítomnosti a videniu Boha „z tváre do tváre“ (1 Kor 13,12).

Dospieť k presvedčeniu, že cieľom nášho života je byť s Pánom, nás má pobádať k tomu, aby sme viedli a prežívali život na zemi tak, aby sme dozrievali k plnosti dôvery predovšetkým modlitbou, aby sme prosili o dar dôvery, aby sme neustále bdeli, lebo neustále máme skúsenosť svojej slabosti a biedy, aby sme spolupracovali s Božou milosťou podľa pravidiel hlavného príkazu lásky, ktorý vychádza z pokory a ochoty prinášať obety. Zvlášť vo chvíľach sklúčenosti musíme oživovať túžbu po nebi, aby naša nádej bola „plná nesmrteľnosti“.

Jozef Repko

Použitá literatúra:

Jozef Porubčan, Posolstvo, ako o ňom písal Pavol 2. - 2. list Korint'anom
Malý stuttgartský komentár 8, Jacob Kremer, Druhý list Korint'anům

V HLAVE...

**DENNÝ
DETSKÝ
TÁBOR**

5.- 9. augusta 2024

pre deti: od 6 do 14 rokov
cena: 7,- € za deň

kontakt: 0907 619 760
denny.tabor.pd@gmail.com

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

iuventa

ZKSM
ZDRUŽENIE KREŠŤANSKÝCH
SPOLOČENSTEV MLÁDEŽE

Tento projekt bol podporený z dotácie "Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 - 2020“, ktorú administruje IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže.

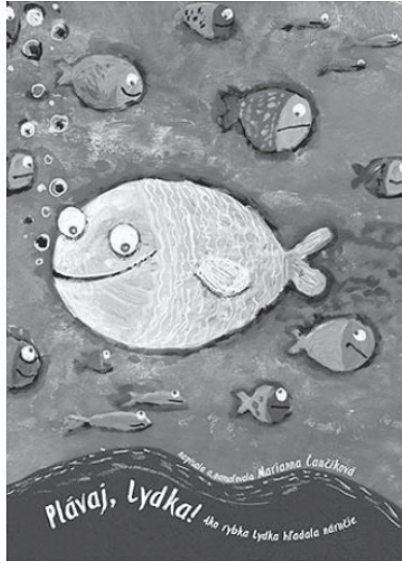
Plávaj, Lydka!

Recenzia knihy Marianny Čaučíkovej

Knih z vydavateľstva FOCUSART s podtitulom *Ako ryбка Lydka hľadala náručie* vykresľuje na pozadí veselého i smutného príbehu rybky Lydky otázku náhradného rodičovstva. Odkrýva inakosť vzťahov „odloženého dieťaťa“ v reálnom živote z pozície dieťaťa, ale aj dospelých.

Lydka je veselá a poriadne živá rybička, ktorá neúnavne hľadá svoju mamu a otca, teda tých, ktorí by predstavovali „JEJ náručie“. Žije v jazere spolu s ostatnými obyvateľmi a na ceste hľadania zažíva neobvyčajné situácie, ale i sklamanie, lebo stále nenachádza, čo hľadá. Pri svojej plavbe „za JEJ náručím“ stretáva múdreho mloka Fera, veselú šibirybku, vodnú slimačicu pani Kotútku a ďalších. Ako iné ryby v jej veku aj ona chodí do školy, kde sa učí okrem iného napr. jazerovedu. V škole však ryбка Lydka zažíva rozčarovanie z toho, že je iná, neporovnateľná napríklad s parádnicou Plavóniou, ktorá jej nedovolí hrať sa s ostatnými rybkami v triede. Lydka si preto vytvorí o sebe predstavu, že nestojí za nič, lebo nemá rodičov.

Okrem napínavého deja je knižné dielo zaujímavé aj tým, ako sa autorka pohrala s novými slovami, slovtvarmi. Vychádzajú zo známych slov, ale sú prispôbené prostrediu rýb. A tak sa pri čítaní môžeme stretnúť so slovnými spojeniami ako planktónové koláče, ryboprázdné

jazero, sladké ústolepiče (cukríky), planktónová zmrzlina, rybožrút či rybokrájač (konzerva).

Príťažlivé pre deti a povzbudzujúce čítať knihu bez prerušenia sú tiež názvy kapitol. Tie vtahujú čitateľa do deja, pretože veľmi vhodne a zaujímavou naznačujú jeho pokračovanie. Zároveň nútia (najmä dospelého) čitateľa zamyslieť sa nad témou, ktorá vôbec nie je ľahká.

Azda jediné, pred čím si treba dať pozor, je spôsob, akým sa kniha bude čítať. Pre náročnosť témy, ktorú je nutné občas deťom dovysvetľovať, je vhodné čítať knihu nahlas spolu s rodičmi.

Text doplnený ilustráciami z pera samotnej autorky robí z diela unikát medzi knihami pre deti. Kresby sú jednoduché, zrozumiteľné, ladené domodra. Osobitosť tohto knižného titulu priam trčí z každej jeho strany, preto odporúčam knihu do vašej domácej detskej knižnice.

Text: Elena Blašková
Foto: www.kumran.sk

„Vieš, každý sa musíme naučiť žiť s tým, čo máme.“
„Každý z nás má hodnotu už len preto, že žije.“

Sol' zeme

Film, 2014

Dokumentárny film nemeckého režiséra Wima Wendersa o brazílskom fotografovi Sebastiãovi Salgadovi vás zaiste vyruší, pokiaľ nemáte srdce z kameňa. Salgado počas svojej dlhoročnej kariéry prebrázdil bez preháňania celý svet, nevyhýbajúc sa miestam vojenských konfliktov a ľudských tragédií.

Vidíme ho v akcii, dozvedáme sa o jeho spôsobe práce, ale predovšetkým sa pozeráme na fotografie, ktoré sám komentuje. Nemôžem z hlavy dostať jednu ním zobrazenú scénu. Na kraji obrovského utečenecského tábora kdesi v africkej savane je navršená hromada ľudských tiel. Kráča k nej muž so svojim mŕtvym dieťaťom v náručí. Sprevádza ho iný muž - od fotografa sa dozvieme, že jeho kamarát. Prezradí nám aj ďalšie informácie, ktoré už snímka nezachytáva. Ako muž hodil svoje dieťa na ostatné mŕtve telá, otočil sa a v rozhovore s kamarátom odkračal naspäť do tábora. Z toho istého tábora sú aj fotky rozličných madon s deťmi. Pri pohľade na tieto archetypálne zobrazenia zažiarí v tej biede svetlo. Zvlášťne - aj keď je veľmi pravdepodobné, že ich onedlho na to postihol podobne nedôstojný koniec, ono svetlo poprieť nemožno. To netlmí bolesť, skôr naopak.

Rodinná farma, na ktorej Sebastião Salgado vyrastal, bola obklopená hustým dažďovým pralesom. Zatiaľ čo on cestoval po svete a zachytával životy iných, sa jeho domáce prostredie menilo, až ho priemyselná ťažba zmenila na nepoznanie, keď sa tam po rokoch vrátil. Pohľad na jeho zostarnutého otca, kedysi úspešného malého farmára, a púšť všade okolo, je bezútešný. Salgadovej manželke ale prišiel na um jeden nezvyčajne jednoduchý nápad: začať s výsadbou stromov. S každým rokom rástlo percento uchytených sadeníc a postupne sa z mesačnej krajiny začal stávať opäť les. Vrátila sa voda a fotograf sa podvečer prechádzal bujným mladým porastom za spevu vtákov. Viem, znie to veľmi idylicky, ale aj taká je pravda.

Text: Peter Pikulík, OFMConv
Foto: www.m.media-amazon.com

Kedy bola preskúšaná tvoja dôvera v Pána? Obstál/a si?

- **Majka (59 r.):** „Myslím, že Pán skúša moju dôveru často a aj v každodenných maličkostiach. A či sme obstáli? To sa dozvieme priamo od neho. Dôvere Pána sa učim denne, aby som raz, keď možno príde naozaj veľká a dôležitá skúška, bola aspoň trochu pripravená odovzdať sa mu s plnou dôverou.“
- **Terezka (29 r.):** „Keď si Pán povolal moju babinu do večnosti. Hoci mala už 92 rokov, nevedela som to prijať a obviňovala som Pána Boha z toho, že ma/nás nemá rád. Vyslobodenie prišlo o cca 9 mesiacov na Milosrdnú nedeľu, keď ma Pán vyslobodil z tých klamstiev a vrátil mi radosť a slobodu svojej dcéry... Tak som nakoniec obstála, vďaka Bohu.“
- **Anastázia (80 r.):** „Áno, obstála som a Bohu vďaka. Po rokoch ťažkých ‚skúšok‘, v tragédiách a chorobách, ale zároveň vo veľkej dôvere v Božiu pomoc Ducha Svätého bolo: Koho Boh miluje, tomu aj zlé na dobré obráti.“
- **Monika (44 r.):** „Pán skúšal moju dôveru viackrát a vždy som zo všetkých skúšok vyšla posilnená vo viere. Naposledy to bolo, keď ma človek, ktorému som dôverovala, verejne obvinil z niečoho, čo som neurobila, a to iba na základe rečí neprajníkov. Bolo to veľmi bolestivé, stále som na to myslela, ani do kostola sa mi nechcelo ísť... A potom som si uvedomila, že toto a ešte oveľa horšie prežil Pán Ježiš, keď ho nespravodlivo obvinili a ukrižovali. A on všetkým odpustil.“
- **Miriam (52 r.):** „Moja dôvera v Pána bola skúšaná od začiatku môjho manželstva s mužom - alkoholikom. Pán mi dával silu byť radostnou, veselou, usmievanou, milou, aj keď som trpela. Pekne som si s Božou pomocou vychovala deti. Žili sme spolu 28 rokov a napokon sme sa rozviedli, lebo si našiel inú ženu. Aj tu mi Pán pomohol - vyslobodil ma od alkoholika a daroval mi pokojný život.“
- **Mária (66 r.):** „Keď sa narodili synovej manželke dvojčatá. Majú pol roka a ukázali mi ich len raz. A obstála som? Ani nie. Boh všetko naprávi. Modlím sa.“
- **Jolanka (80 r.):** „Pri ťažkom ochorení manžela s dôverou Pána a jeho pomocou som to všetko zvládla.“
- **Mária (75 r.):** „V rodinných záležitostiach so švagrinou ja musím byť ticho, oni majú vždy pravdu. Nič sa im nedá vysvetliť. Láskový Boh však vie o všetkom a vždy mi pomôže.“
- **Mária (57 r.):** „V najťažších životných skúškach, keď deti boli malé a prichádzali choroby. Áno, veľmi dôverujem Bohu.“
- **Aneta (76 r.):** „Po celý život som bola skúšaná. Za pomoci Božského srdca a Panny Márie som sa snažila vymaniť zo všetkej hrôzy. Snažím sa plniť Božiu vôľu. Ježiš, Mária a sv. Jozef sú moji záchrancovia, za čo im ďakujem.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagáňová

Toto je dôvera - apoštolská exhortácia Pápeža Františka z 15. októbra 2023 venovaná svätej Terézii z Lisieux:

„Dôvera a nič viac ako dôvera nás musí viesť k láske.“ To sú slová, ktoré napísala v septembri 1896 svätá Terézia od Dietťaťa Ježiša a ktoré inšpirovali názov apoštolskej exhortácie pápeža Františka. Svätý Otec píše: „Je teda nanajvýš vhodné, aby sme úprimne dôverovali nie sebe, ale nekonečnému milosrdenstvu Boha, ktorý nás bezpodmienečne miluje a všetko nám už daroval v kríži Ježiša Krista.

V našom živote sme podľa pápeža Františka napádaní strachom, túžbou po ľudskej istote, potrebou mať všetko pod kontrolou. Dôvera, a teda odovzdanie sa Bohu, ktoré Terézia podporuje, nás oslobodzuje od posadnutého kalkulovania, neustálych obáv o budúcnosť a strachu, ktorý nás oberá o pokoj.

Plavby sv. Pavla v Stredomorí, 1. časť

7.

Paphos, Malta, 6. 3. 2022

Prichádza leto a s ním dovolenky pri moriach južnej Európy. V krajinách ako Taliansko, Grécko, ale i v ázijskom Turecku nájdeme mnoho miest spätých s pôsobením apoštolov, no najmä miesta späté s pôsobením sv. Pavla.

Sväté písmo neuvádza lokality s presnosťou na metre ako dnešné navigačné systémy, ale spojením archeologických nálezov a tradícií môžeme navštíviť najpravdepodobnejšie miesta, kde sv. Pavol naozaj bol. Vo februárovom čísle som písal o Areopágu v Aténach, dnes sa pozrieme ešte viac na východ.

Starý Pafos

Hneď prvý deň po ubytovaní schádzam do starého Pafosu. Cestou sa najem v modernom obchodnom centre a po pár minútach už prechádzam okolo na prvý pohľad poriadne starých ruín. Lom na stavebný kameň striedajú zvyšky starovekého divadla a za ním strom ovešaný stužkami. Pátram, čo to tu je. Označuje vchod do katakomb Agia Solomoni.

Podľa niektorých názorov tu za rímskych čias stála synagóga a je pohrebným miestom siedmich bratov Makabejcov umučených okolo roku 174 pred Kristom. Kópie ikon so stužkami, kvetmi a sviecami v tesnej dutine so strmými schodmi... Táto neplánovaná zastávka a náhly závan histórie mi vyrazili dych. Potom som svoje kroky smeroval k miestu udalostí opísaných v Sk 13, 4-13.

Kostolík Agia Kyriaki

Klesám po ceste k prístavu, medzi budovami napravo občas zahliadnem rozsiahly archeologický park, ktorý navštívim na nasledujúci deň. Odbočím doľava a po 100 metroch som pri ruinách ranokresťanskej baziliky Hrysopolitissa zo 4. storočia. Mramorové stĺpy šiestich stĺporadií i rozloha základov dokazujú, že na tú dobu musela byť naozaj rozsiahla (sedemlôďová), na niektorých

miestach vidieť zachovalú podlahu tvorenú mozaikami. Po jej zničení v roku 653 Arabmi bola ešte viackrát prestavaná. No dnes tu je len malý kostolík Agia Kyriaki, ktorý využíva anglikánska i katolícka cirkev zároveň. Ikonostas vpredu zasa pripomína, že som v prevažne pravoslávnej krajine.

Vchádzam dnu a započúvam sa do spevu sólistky. Práve sa pripravujú na anglikánsku bohoslužbu. Vedľa kostola sa nachádza stĺp, pri ktorom podľa ústnej tradície miestni obyvatelia bičovali sv. Pavla, keď sem v roku 45 po Kristovi prišiel aj s Barnabášom hlásať evanjelium. Skutky apoštolov však spomínajú aj akéhosi čarodejníka, s ktorým vstúpil Pavol do sporu. Stredovekí pútnici sa zmieňujú len o podzemnom väzení apoštola. Po zásahu Pánovej ruky tento čarodejník dočasne oslepol a rímsky prokonzul Sergius Paulus (Pafos bol hlavným mestom ostrova), ktorý chcel počuť Pavlove slová, uveril.

Ako sa tak pozerám na kamienkové mozaiky niekdajšej ranokresťanskej baziliky, cítim druhý silný závan histórie. Tento stavebný prvok je pre toto miesto typický.

Podobnými miestami zrejme kráčali aj Pavol a Barnabáš. A aj keď sa „Diablov syn, plný každého podvodu a klamstva“ snažil „prevracat' priame cesty Pánove“ (porov. Sk 13, 10), nevzdávali sa a pokračovali v cestách, kam ich viedol Duch Svätý.

Text a foto: Marek Šimurka

Použitý zdroj: Quintero, J. - J. Lee, 2015: Kypr. 6. edice. Lonely Planet. 2. české vyd. Svojtka and Co.. Praha. 280 s. ISBN 978-80-256-1592-8. Náučné tabuľe archeologických nálezisk. Leták anglickej cirkvi v Paphose.

Foto: Stĺporadia baziliky Hrysopolitissa a kostol Agia Kyriaki

Vynálezca zvláštnych vežových hodín

Totalitný režim priniesol aj do nášho mesta vymazanie historickej stopy v podobe asanácie takmer všetkých budov, ktoré predstavovali starú Prievidzu. Toto pokračovalo aj v časoch po revolúcii a pokračuje v našich uliciach, žiaľ, aj dnes. Nikdy však nebude vymazaná stopa tých, ktorí tvorili dejiny nášho mesta. Patrí medzi nich aj piarista Hieronym Nécsey.

Pedagóg, prírodovedec, prekladateľ, básnik a encyklopedista Hieronym Nécsey študoval, pôsobil a umrel v Prievidzi. Narodil sa 24. februára 1786 v Oslanoch. Po vychodení základnej školy v rodisku študoval na štyroch piaristických gymnáziách vrátane Prievidze. Mal výborný prospech. Po vstupe do rádu otcov zbožných škôl vyučoval na viacerých gymnáziách, okrem iných aj v Prievidzi, kde zomrel 4. júna 1849 vo veku 63 rokov. Pripomíname si teda práve 175. výročie jeho úmrtia.

Nécsey sa hlboko zaujímal o prírodné vedy a o technickú tvorivosť. Bol skúseným pedagógom, takže si ho veľmi obľúbili nielen jeho študenti, ale aj rádozí kolegovia. Keď vyučoval na gymnáziu v Prievidzi, zmajstroval veľmi dômyselné a zaujímavé hodiny. Ich zvláštnosťou bolo, že ukazovali nielen čas, ale aj deň, mesiac a konšteláciu nebeských telies. Robil tiež úspešné pokusy s elektrinou, kreslil pozoruhodné mapy, zemepisné glóbusy, zostavoval chronologické tabuľky. Okrem spomenutých, ale aj iných

experimentov prekladal, spracovával učebnice, slovníky a kalendáre.

Nécsey po sebe zanechal pozoruhodné dielo napísané latinsky, zriedkavé svojím obsahom i rozsahom. Bol v našich pomeroch vskutku pozoruhodným typom učenca. Keďže celé jeho životné dielo zostalo v rukopise, iba málokto ho poznal a vedel adekvátne oceniť. Medzi jeho najvýznamnejšie diela patria Gramatika latinčiny, nemčiny, slovenčiny a maďarčiny, Nemecko maďarský slovník, Základy aritmetiky, Cirkevné dejiny, Prírodopis, doplnený 300 farebnými obrázkami a iné. Nécsey spracoval 9-zväzkový encyklopedický slovník, ktorý obsahuje 7 107 hesiel v rozsahu 6 500 strán. Ide o všeobecný náučný slovník. Hoci tento slovník nie je pôvodným dielom, veľký počet slovenských hesiel prezrádza značný podiel jeho vlastnej usilovnosti, húževnatosti a štúdia. Obsahuje pomerne veľa cených údajov o mestách na Slovensku.

Pavol Schmidt

Zdroj:

PODHOREC, G. Zostrojil zvláštne vežové hodiny. In Katolícke noviny č. 22, 3. jún 1984

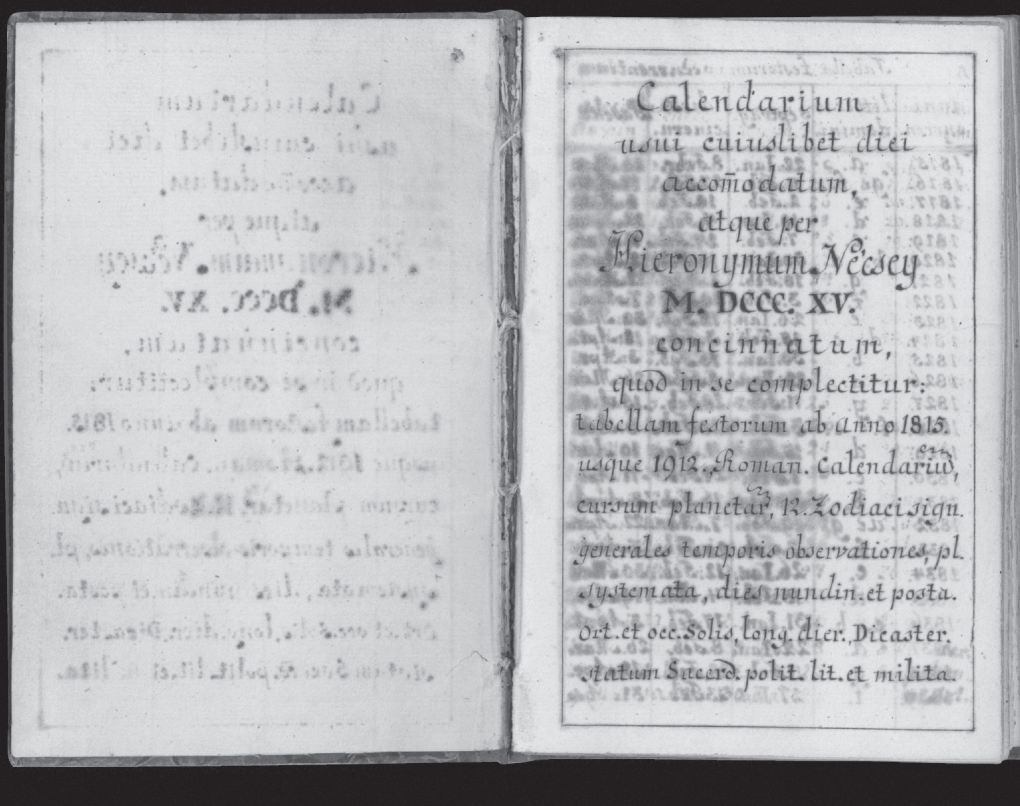
Obrázok: https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaci/Kalendar_1815.pdf

Encyklopedický kalendár z roku 1815

Zbierkový fond Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi je od konca roka 2023 bohatší o mimoriadne vzácny prírastok. Múzeu sa ho po takmer dvojročnom úsilí podarilo získať vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia a Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Latinský rukopis encyklopedického kalendára na roky 1815 až 1912 zostavil významný prievidzský piarista a encyklopedista Hieronym Nėcei (* Oslany 24. 2. 1786 – † Prievidza 4. 6. 1849). Unikátny dokument na 105 stranách s rozmermi 179 x 119 mm prezentuje množstvo cenných údajov o vtedajšom Uhorsku z oblasti astronómie, politiky či školstva. Zahŕňa napríklad informácie o trasách a staniách konskej pošty, trhoch i osobnostiach. Jedinečný obsah je vyjadrený formou krasopisného kaligrafického písma, lákavého aj pre oko laika. Doslovný preklad latinského textu na titulnej strane znie: *Kalendár uspošobený na každodenné použitie i zostavený Hieronymom Nėceiom (v roku) 1815, ktorý v sebe zahŕňa: tabuľku soviatkov od roku 1815 do 1912, rímsky kalendár, obeh planét, 12 znamení zverokruhu, všeobecné pozorovania času, sústavy planét, jarmočné a poštové dni, východ a západ slnka, (začiatok a koniec) dlhých dní, vládne orgány, kňazský, politický, vedecký a vojenský stav.*

Dôverovala aj napriek ťažkostiam

Blahoslavená Bernardína Jablonská

Nemala ľahký život. Nikdy nemohla chodiť do školy, v mladosti stratila matku, musela žiť s macochou a aj po vstupe do vytúženej rehole padli všetky jej ideály. Blahoslavená Bernardína Jablonská sa však nevzdala. S dôverou vytrvala na ceste, ktorú vnímala ako Boží plán.

Bernardína Jablonská sa narodila 5. augusta 1878 v malej poľskej dedinke Pizuny-Lukawica v rodine chudobného roľníka. Bola najstaršia zo štyroch detí. Detstvo strávila doma a pomáhala rodičom. V okolí jej rodiska sa nenachádzala žiadna škola, a tak Bernardínu čítať a písať učil iba chudobný učiteľ, ktorý občas navštívil jej rodinu.

Začiatok formácie

Keď mala Bernardína 15 rokov, zomrela jej mama. Otec sa čoskoro znova oženil, čo ju veľmi

ranilo. Cítila sa veľmi osamotene. Práve v tom období sa zoznámila s Albertom Chmielowským, ktorý založil spoločenstvo chudobných sestier - albertinky. Jeho osobnosť na ňu veľmi zapôsobila, a preto sa rozhodla do tohto spoločenstva vstúpiť. Začiatky jej formácie neboli vôbec ľahké. Bernardína bola rozčarovaná z toho, ako vyzerá rehoľný život v realite. Málo času na modlitbu, namáhavá práca pre telesne postihnutých... Dokonca jej hneď na začiatku bola pridelená i práca hlavnej kuchárky. Bernardínu trápili pochybnosti, či sa rozhodla správne.

Brat Albert o jej pochybnostiach vedel, ale netlačil na ňu a nič neurýchlaval. Dôveroval Kristovi, že Bernardína nájde tú správnu cestu. A ona po určitom čase naozaj dospela k vnútornému pokoju.

Úloha generálnej predstavenej

Zakrátko sa ukázalo, že sestra Bernardína má výnimočné organizačné schopnosti. Hneď po skončení noviciátu v roku 1899 bola vymenovaná za predstavenú komunity a v roku 1902 sa stala generálnou predstavenou kongregácie.

Hoci v povahe mala prirodzený sklon k úzkosti, odhodlane proti nemu bojovala. Úlohu generálnej predstavenej zvládala tak dobre, že ju sestry v tejto službe potvrdili aj opakovane na kapitulách v nasledujúcich obdobiach.

Matka Bernardína zreformovala rehoľu vo františkánskom duchu. Zaoberala sa formáciou sestier a prácou s chudobnými dievčatami. Vždy hovorila, že budúcnosť kongregácie závisí nie od množstva sestier, ale od ich kvality.

V čase vojen

Po 1. svetovej vojne sa Poľsko ocitlo v ekonomickej kríze. Stúpala nezamestnanosť a útulky sestier boli plné sirôt, starcov, telesne postihnutých ľudí, ale aj rôznych povaľáčov, ktorí v útulkoch kradli či vyvolávali nepokoje. V tejto ťažkej situácii sa sestry o materiálne potreby všetkých museli postarať samy, nikto ich nedotoval. Zriadili stolárske, obuvnícke a krajčírskedielne i dielne na lepenie papierových vrecúšok, aby ľudí zamestnali a zároveň získali nejaké peniaze na neustále rastúce výdavky.

Po vypuknutí 2. svetovej vojny sa situácia ešte viac zhoršila. Do starostlivosti sestier pribudli rôzni utečenci či prenasledovaní ľudia, ktorí sa potrebovali ukryť. Samotné sestry boli neustále zastrašované a vypočúvané gestapom.

V tejto ťažkej situácii matka Bernardína 23. septembra 1940 v Krakove zomrela. Posledné slová, ktoré vyslovila, zneli: „Robte všetkým dobre.“ Kongregácia, ktorá mala na začiatku jej úradu generálnej predstavenej 39 členiek, sa v čase jej pôsobenia rozrástla na viac ako 500 sestier.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Bernardínu Jablonskú v roku 1997. Pri tej príležitosti zdôraznil, že Bernardína sa v najťažších

chvíľach života zverila Božskému Srdcu. „Jemu obetovala všetko, najmä vnútorné bóle a fyzické utrpenia. Všetko pre Kristovu lásku!“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta 4; www.catholica.cz

Foto: www.radioem.pl

Blahoželanie

V tomto čase si traja naši kňazi pripomínajú významné jubileá.

- Prievidzský pán dekan **Libor Straka** 20. mája oslávil 50. narodeniny a 11. júna uplynie 25 rokov od jeho kňazskej vysviacky.
- Pán farár z farnosti Prievidza-mesto **Jozef Repko** si 17. júna pripomína 35 rokov kňazstva.
- Náš rodák **Bohumil Svítok** si 27. júna pripomína 15 rokov od kňazskej vysviacky.

Veľa Božích milostí do ďalších rokov im želajú veriaci z Prievidze.

25 rokov kňazstva

Pán dekan Libor Straka pri pobožnosti za duše v očistci, Mariánsky vršok, 1. novembra 2023.

35 rokov kňazstva

Pán farár Jozef Repko pri požehnávaní Mestského úradu v Prievidzi 6. januára 2024.

15 rokov kňazstva

Náš rodák Bohumil Svítok na oslave 30 rokov Bartolomeja a Bartolomejčiat 26. augusta 2023.

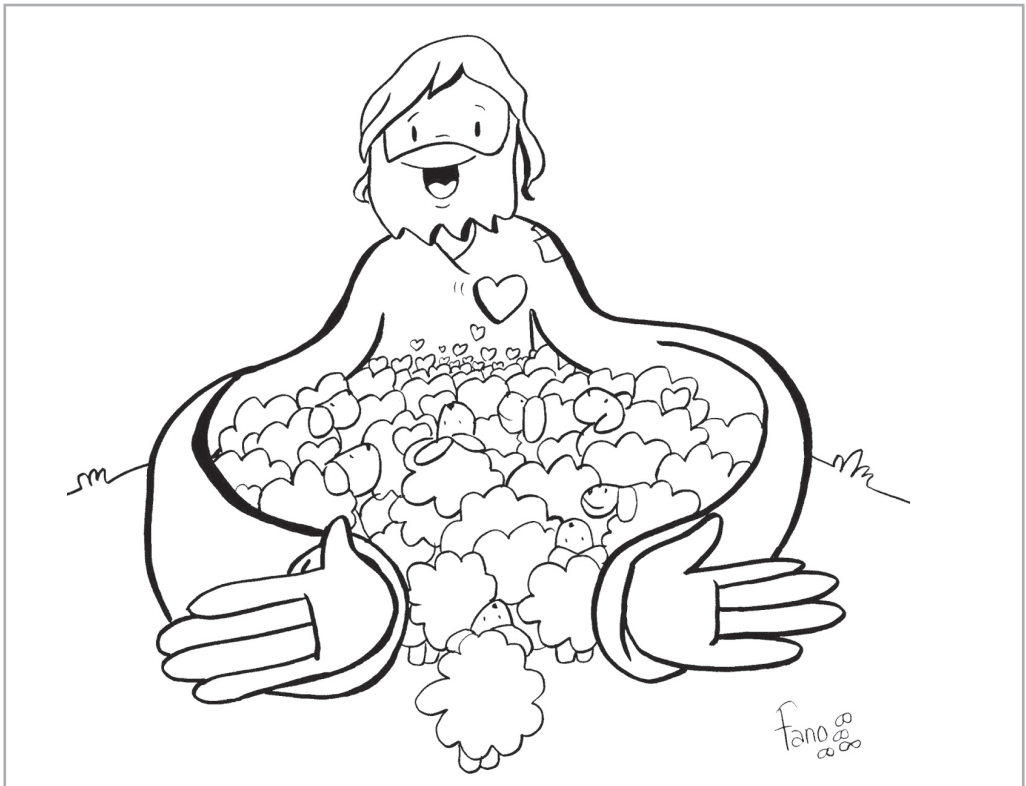
Milé deti!

Dôvera je najvzácnejší dar lásky. Kto má láskyplné srdce, dokáže ľahšie dôverovať ľuďom. Lebo láska nemyslí na zlé! Nebojíme sa, že niekto našu dôveru sklame, myslíme na dobro a dobro sa nám aj stane.

Je skvelé byť plný dôvery bez strachu zo sklamaní. Cítíme sa slobodne a radosťne. Vtedy sa teší s nami a z nás aj Pán Ježiš. Svätej sestre Faustíne raz Pán Ježiš povedal, že najviac ho bolí, keď mu duša nedôveruje!.

Pán Ježiš je milosrdný a mocný, môžeme mu veriť, že On nás nikdy nesklame. Otvorme svoje srdcia a celý svoj život zverme práve Ježišovmu Najsvätejšiemu Srdcu, ktoré je plné lásky k nám!

Ježišu, dôverujem ti.

- 7.6. Najsvätejšieho Srdca Ježišovho
- 17.6. Nepoškvrneného Srdca preblahoslavenej Panny Márie
- 16.6. Deň otcov
- 29.6. Svätých Petra a Pavla

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

K R Í Ž O V K A

1 Kor 1, 22 - 23: „Židia totiž žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, my však hlásame Krista ukrižovaného - pre (dokončenie v tajničke),“

Pomôcky: Ni, arac, jug, blog, Kiba, triolet, Altata	2. časť tajničky	Strom s tvrdým čiernym drevom	Holubice v genitive (2. páde)	Vozidlo po turecky	Oz, ážio, Hi, alela, Tuvalu	Miesto na oheň v dome	Stahovacia nepriehladná záclona	3. časť tajničky	Džbán po anglicky	Expresný vlak Intercity	Národná hokejová liga	Mikrotužkové batérie
Škvrna na tvári					Štát, územie							
Bytosť mimoriadnej veľkosti					Veľká žaba							
Helena po domácky					Webový denník Tiež (spojka)				Popevok Oddychujú v noci			
Kus látky na omotanie nohy					Citoslovce nezájmu Ustúp z cesty			Síra (chemická značka)		Myslená priamka	Súhlas po rusky	
Pracuj				Hrubá dekor. tkanina Cudzie ženské meno				Predložka (dole) Muž. meno 21.3.				
Zošitý spoj na odevoch					Prejav hanbu Plocha 10 x 10 m ²							
Známy plesňový syr						Olga po domácky Rodinná číselná hra				Výrobky na ochranu chodidiel	Starší názov pre hnedého koňa	
Írska predpona so ženským rodným priezviskom			Ostrý nôž na holenie Mužské meno 9.5.							Občiansky preukaz Mexické mesto		
Rybie vajčko					Krajina rozprávke-vého čarodejníka	Reálne čísla (značka) Lámka, pakostnica		Zhŕňa len pre seba Pozyva				
Energia (značka)		Kyslík (chemická značka) Bór (značka)		Oddeľ od prostredia Prirážka k cene								
	4. časť tajničky											
Rímske číslo 50		Spojka (keď, kým) Čauko po anglicky			Alternatívna forma génu, dedičný základ znaku						Krstné meno herca Pacino	Katolícka univerzita (skrátka)
Zohni (niečo)					Jednotka elektrického napätia (Volt)	Vitamin (tokoferol)		Útok Urán (chemická značka)				
1. časť tajničky						Krajina v Oceánii						

Tajnička z minulého čísla znie: „disciplinovanejší“.

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika od 29. apríla do 1. júna 2024

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Samuel Majgot
Zara Gregor
Richard Novotný

Manželstvo uzavreli:

Dominik Hnat - Soňa Krebsesová
Michal Pavlík - Bronislava Mančíková
Michal Priehoda - Gréta Dubská
Richard Szolík - Paulína Trojčáková
Karol Čavojský - Veronika Pekárová
Lukáš Kvasnica - Radka Babčanová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Anton Kuna, 92 r.
Ľudovít Mankovecký, 79 r.
Vlasta Skaláková, 77 r.
Božena Ševcová, 66 r.
Petronela Daneková, 94 r.
Stanislav Rajnoha, 78 r.
Veronika Kľučarová, 95 r.
Matilda Kotlárová, 68 r.
Ján Drozd, 76 r.
Zdenka Halmová, 89 r.
Jozef Foltán, 70 r.
Drahomír Šutka, 58 r.
Bohuslav Zelenák, 73 r.
Eva Taligová, 81 r.
Jozef Ševčík, 85 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať
farskému časopisu Bartolomej, budeme
radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa
k nám. Píšte na: bartolomej@farapd.sk.*

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,70 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori:

Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Peter Valachovič,
Elena Čagáňová, Anna Gálová, Štefan
Kollár, Mária Melicherčíková, Mário
Orság, Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej

Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1 - Peter Melicherčík
str. 2, 36 - Mária Melicherčíková
str. 35 - Peter Melicherčík (hore),
Mária Melicherčíková (dole)

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu

a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Prvé sväté prijímanie, piaristi - 5. mája 2024 (30 detí), Zapotôčky - 19. mája 2023 (45 detí)

Prvé sväté prijímanie, farský kostol v Prievidzi - 12. mája 2024 (93 detí)

